

Gymnázium, SNP 1, Gelnica

**ZBIERKA ÚLOH ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA
A LITERATÚRY**

***Príprava na prijímaciu skúšku pre osemročné
gymnázium***

Mgr. Kristína Vargová

HLÁSKOSLOVIE

1. Zorad' názvy dní v týždni podľa abecedy:

a/ nedeľa, piatok, pondelok, sobota, streda, štvrtok, utorok

b/ nedeľa, pondelok, piatok, streda, sobota, štvrtok, utorok

c/ nedeľa, piatok, pondelok, streda, sobota, štvrtok, utorok

2. Zorad' názvy mesiacov v roku podľa abecedy:

a/ august, január, február, marec, máj, jún, júl, september

b/ august, február, január, júl, jún, máj, marec, september

c/ august, február, január, jún, júl, marec, máj, september

3. Ktoré slová sú usporiadané správne podľa abecedy?

a/ pyžamo, palica, pes, streda b/ zima, leto, jar, jeseň

c/ čaj, čakanka, červený, čučoriedka

4. Včera sme boli s priateľmi v záhrade.

Začiatkové písmená slov vo vete sú:

a/ tvrdé spoluhlásky b/ obojaké spoluhlásky

c/ znelé spoluhlásky

5. Chlapec Dávid kráčaľ lenivo do nášho kina.

Začiatkové písmená slov vo vete sú:

a/ tvrdé spoluhlásky b/ obojaké spoluhlásky

c/ mäkké spoluhlásky

6. V ktorej možnosti sú len mäkké spoluhlásky?

a/ d, t, s, v

b/ b, m, p, r

c/ c, dz, j, š

7. Doplň chýbajúcu spoluhlásku.

blí__ko, ľa__ký, vl__ko, ťa__ký, vychá__ka, sla__ký, lo__ka, podlo__ka, pro__ba,
sva__ba, lie__ba, medve__, podvo __, hrí__, mozo__, __čela, brlo__, penia__,
dlá__ka, príkla__, lahô__ka, drô__, suse__ka, blú__ka

8. Podčiarkni slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu:

ľahko, stôl, dvere, žabka

9. Vyber možnosť, kde vo všetkých slovách došlo k spodobovaniu.

a/ klbko, blúzka, futbal, ponožky b/ jahôdka, rodičia, podkova, ceruzka
c/ jeseň, dvere, drôty, pero

10. Podčiarkni slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu na začiatku slova.

vpád, víťaz, včelia, vonia, vlastnosť, vec, vchod, vpáliť, vnútiť, včera, kde

11. Podčiarkni správne napísané slová, nesprávne oprav a prepíš.

dup, zub, stoh, brech, kru, lev, reťas, obras, loď, žaluť, výťach, kruch, fčela,
prauda, rozkaz, muška, vklad, srtce, blíska, hrad, fšimnúť si, vlhko, dieuča,
fšetko, predsa, obväs, krb

12. V vyslovíme vo všetkých slovách ako f v možnosti:

a/ včela, všade, šikovné b/ včela, hlávkami, vždy
c/ vždy, všade, vtáčiky d/ včela, všade, vtáčiky

13. Podčiarkni slová, v ktorých sa porušuje pravidlo o rytmickej krátení:

šantia, krútia, zaspia, plávame, čítanie, lístie, páví, rybí, hlásia, hovoria, legionár,
povedkar, súčiastky, od strání, z jaslí, z básní, tisíckrát, vládnuci, zvažnieť, píšuci

14. Urč druhy viet podľa obsahu/postoja hovoriaceho.

- a/ Prestaňte rozprávať!
- b/ Kiežby som už nebola malá!
- c/ Mohla by som ťa prísť navštíviť?

15. Zo slov nepísať, do, kniha vytvor vetu:

a/ oznamovaciu

b/ opytovaciu

c/ rozkazovaciu

NÁUKA O SLOVNEJ ZÁSLOBE

1. Podčiarkni slová, v ktorých je predpona -ob .

obava, obšit', obyvateľ, obesiť, obžalovať

2. Dopln' chýbajúcu hlásku v predponách.

be__pečnosť, po__písať, o__pradávná, ro__pálený, na__poručík, ro__hodni!

3. Od slova písať utvor tri nové slová pomocou predpony.

písať

4. V slovesách, ktoré sú vytvorené pomocou predpony, oddeľ predponu.

obedovať, vyletieť, prisťahovať sa, visieť, rozhádzať, nemyslieť, zaspievať si, vidieť

5. Z nasledujúcej vety vypíš slovo, ktoré obsahuje slovotvornú predponu.

Starká napiekla na svadbu štyri druhy koláčov......

6. Utor zdrobneniny od slov:

a/ kôň -

b/ srdce -

c/ hviezda -

d/ strom -

7. V ktorej z možností sú všetky slová zdrobneninami?

a/ mačka, kačka, stolička

b/ koník, slniečko, mamička

c/ látka, matka, trnka

8. Ku každému slovu napíš slovo opačného významu:

a/ veľký -

b/ smutný -

c/ studený -

d/ sýty -.....

9. Vymysli ku každému slovu 1 synonymum:

a/ plakal - b/ nešťastný - c/ záver -

10. V ktorej možnosti sú všetky slová synonymá?

a/ srdečný, milý, pekný b/ veselý, smutný, zábavný c/ veľký, vysoký, vysočizný

TVAROSLOVIE

1. Urč správne poradie slovných druhov vo vete:

Na dvore mraučali naše dva hladné kocúry.

a/ predložka, prídavné meno, sloveso, zámeno, číslovka, prídavné meno, podstatné meno

b/ spojka, podstatné meno, sloveso, prídavné meno, číslovka, prídavné m., podstatné m.

c/ predložka, podstatné m., sloveso, zámeno, číslovka, prídavné m., podstatné meno

2. Vytvor vety podľa danej schémy.

a) PREDLOŽKA POD. MENO PRÍSLOVKA SLOVESO POD. MENO

b) PRÍD. MENO POD. MENO SLOVESO PRÍD. MENO POD. MENO

c) PRÍD. MENO POD. MENO SLOVESO PREDLOŽKA POD. MENO

3. Z textu vypíš všetky vlastné podstatné mená.

Bývam v Lučenci a moji starí rodičia v Prešove. Tečie tam rieka Torysa. Babka Mária a dedko Jozef sú stále v záhrade. Spoločnosť im robí mačka Mica a pes Zahraj. Kamarátka Soňa im často pomáha. V lete chodíme do Vysokých Tatier. Naposledy sme boli aj na Lomnickom štíte.

4. V ktorej z možností sú všetky podstatné mená stredného rodu?

a/ vlákno, vlas, vlna b/ more, mláka, mláďa c/ slnko, sklo, svetlo

5. Určte pád podstatných mien.

(od) susedov -

(k) maliarovi -

6. Urč vzor podstatných mien.

a/ oblak

b/ lavica

c/ koleso

d/ stan

7. Ktoré zo slov sa skloňuje podľa vzoru chlap?

a/ olej

b/ peniaz

c/ vrch

d/ kamarát

8. Urč gramatické kategórie podstatných mien:

p.č.	podstatné meno	rod	číslo	pád
1.	so sestrami			
2.	do dreva			

9. Daj podstatné mená do správneho tvaru.

a/ kmeň - L sg.

b/ kominár- N pl.

c/ strom - G pl.

d/ babka - I sg.

e/ vodič (D sg.)

f/ predseda (L sg.).....

g/ Paľo (G sg.)

10. Napíš podstatné meno v základnom tvare (N jednotného čísla) a urč ROD.

a/ v telocvični –

b/ z hrnca –

c/ na salaši –

d/ od detí –

11. Vypíš podstatné mená. Urč gramatické kategórie.

Môj otec bol pastierom. Počas celého leta pásol barančky a ovečky na rozľahlých lúkach. Chlapci bežali na klzisko.

12. Rozdeľte prídavné mená na akostné a vzťahové: špinavý, knižný, drevený, múdry

a/ akostné

b/ vzťahové

13. V ktorej možnosti sa všetky prídavné mená skloňujú podľa vzoru cudzí?

a/ menší, väčší, vysoký b/ domáci, starší, skladací

c/ ťažký, drevený, slabý

14. Ktoré gramatické kategórie a vzor sa vzťahujú na podčiarknuté prídavné meno vo vete?

Drahé auto sa rútilo po ceste.

a/ stredný rod, jednotné číslo, nominatív, cudzí

b/ stredný rod, jednotné číslo, lokál, pekný

c/ stredný rod, jednotné číslo, nominatív, pekný

15. Doplň do viet zámená zo zátvorky. (mi, ony, my, oni)

a/ Povedal _____ svoje tajomstvo.

b/ _____ sa stanú učiteľkami.

c/ _____ si telefonujeme veľmi často.

d/ _____ pracovali ako stolári.

16. Doplň správne tvary zámen:

Prečítaj(ja) rozprávku! Juraj je chorý, zanesiem(on) úlohu. S (vy) je vždy veselo. Ďakujem(ty) za milý list. Pozvala som kamarátky k(my) na návštevu. Čakala som (ona).....pred školou. Poslali po (oni) auto. Veľmi sa na..... (ty) teším. Rodičia urobia pre..... (my) všetko. So.....(ja) nerátajte. Prídeme (vy) pomôcť.

17. Podčiarkni tvar zámena, ktorý použiješ.

Spomínaš si na (mňa - ma)? Zoznámili sme sa v letnom tábore. Ja som (teba – ťa) spoznala hneď. Pripomínaš (mne – mi) moju spolužiačku. Pamätám si (teba – ťa) však hlavne preto, lebo si (mne – mi) pomohla, keď som spadla v lese. Práve (tebe – ti) ďakujem za to, že môj úraz dobre dopadol. Zabezpečila si (mne – mi) rýchlu pomoc. Pre (mňa - ma) to znamenalo veľmi veľa.

18. Označ možnosť, v ktorej sa nachádza jedna radová číslovka:

- A) dvanásť, pätnásť, deväť, päť C) tri, osem, desať, štyri
B) päť, jeden, jedenásť, dvanásť D) dva, dvanásť, osem, deväť

19. Doplň predložky s, so, z, zo.

Otec prišiel ____ práce unavený. Je už ____ prácou hotový. Vytrhol ____ zošita prázdny list. ____ zošitom prišiel k pani učiteľke. Pozbierala __ stola riad. Mama sa rozprávala __ susedkou. Maroško spadol v noci __ posteľ. Hral sa na dvore __ svojím bratom. Zachutil mi chlieb __ lekvárom. Postavili hrad __ piesku.

LITERATÚRA

1. V ktorom útvare dobro zvíťazí nad zlom?

- a/ povesť b/ bájka c/ rozprávka

2. *Katarína na ľade, Vianoce na blate.*

Studený máj, v stodole raj.

Medardova kvapka štyridsať dní kvapká.

Ako sa nazývajú uvedené útvary?

a/ pranostiky

b/ príslovia

c/ porekadlá

3. Ide poštár neposlaný,

nesie lístok nepísaný,

nikto sa naň nepýta,

ani ho nik nečíta.

(Čo je to?)

a/ Koľko veršov obsahuje táto strofa?

b/ Vypíš slová, ktoré sa rýmujú.

c/ Ako sa volá útvar?

4. Autorom textu slovenskej hymny je:

a/ Pavol Dobšinský

b/ Janko Matuška

c/ Anton Bernolák

5. Priradte správne literárne pojmy.

a/ Jeden riadok básne nazývame

b/ Rozhovor dvoch alebo viacerých postáv je

c/ Vymyslený príbeh, v ktorom víťazí dobro nad zlom sa volá

d/ Zberateľom slovenských ľudových rozprávok bol

e/ Skupina veršov, oddelená od ďalšej skupiny veršov medzerou, sa volá

6. Urč v akom poradí sú umelecké prostriedky v týchto slovách:

jabĺčko, hora spieva, červená ako ruža

a/ personifikácia, zdobenina, prirovnanie

b/ zdrobnenina, prirovnanie, personifikácia

c/ zdrobnenina, personifikácia, prirovnanie

PRAVOPISNÉ CVIČENIA

Na _ pole sa zniesol rýchly _ súmrak. Nebo sme cítil _ celkom nad hlavou. Všetko v _ kol sa zmenšilo a zútlunelo. Široký potok pomaly _ tiekol našou malou dedinou. V _ brali sme sa s Tomášom na návštevu _ zajacom. Do prístreška _ o suchej kukurice sme im doniesli kaleráb a kukuričné klas _ . Zajace čakali, k _ m odídeme. Až potom prišiel _ na ochutnávku. Podľa čerstv _ ch stôp sme našli jedného ušiaka ukr _ tého v brázde.

Ob - vatelia M - javy sa zamyslel - . V okolí ich sídla sa začal hm - riť hm - z. Krava m - kala p - skom. Kedysi tu bolo kováčske m - to. Opevnenie chránilo mesto pred dob - vateľom. Z diaľky prichádzal na koni jazdec. Prach za ním stúpala do vý - ky. Cválal k hradu s mostom nad ú - kou priekopy - . Skočil do žalára a vyslobodil uv - znenú dievčinu. Žijeme v - lovenskej republike. Neďaleko je - akúsko. B - stré deti zbadali k - deľ malých s - koriek.

Máš rád br - ndzové halušky? Jedlo z r - že je r - zoto. Moja mamička ho var - ob - čajne so zeleninou. Je to s - te jedlo. Mám veľmi rád aj ovocie. Obsahuje aj vitamín - . V záhrade pestujeme r - bezle a v - šne. Robíme z nich s - rup. Vydrží nám až do jar - . V lete pijeme aj minerálku. Str - ko prišiel z B - strice. Jeho s - n pekne pozdravil. Venoval - sme mu knihu. Na r - bačke sme videli vodný v - r.

Tešíme sa na teba!

